

— Ἄραγε κατάληψη καὶ προσάρτηση εἶναι ἴδιες ἔννοιαι ;

— Ἡ κατάληψη δὲν εἶναι μεταβατική, προσωρινή κατάσταση καὶ ἡ προσάρτηση ὀριστική ;

— Ἄν εἶναι ἔτσι, ἂν δὲ σφέρει τῆς Ἰταλίας νὰ προσκρήσουμε τὸν Αὐλόνα καὶ τὸ Μπεράτι, δὲν μπορούμε ἄφοβα νὰ τὰ καταλάβουμε γιὰ λόγους στρατιωτικούς καὶ νὰ τὰ κατέχουμε ὅσο διαρκέσει ὁ πόλεμος καὶ κανονιστεῖ ἡ μοιρασιά ;

— Πῶς καταλάβαμε τότε τὰ Γιάννενα καὶ τ' Ἀργυρόκαστρο, ποὺ τὰ θέλουμε γιὰ τὴν Ἀλβανία τους ;

— Πῶς οἱ Μαυροσύνιοι καὶ οἱ Σέρβοι πολιορκοῦν τὴ Σκόδρα ;

— Πῶς οἱ ἴδιοι ἐπήρανε, κι ἄς φώναζε ἡ Αὐστρία, τόσες Ἀλβανικὲς ἔχτασες καὶ λιμένες σὰν τὸ Δυρράχιο καὶ τὸν Ἄη Γιάννη τῆς Μέδουας ;

— Πῶς ἐδγήκανε οἱ Βούλγαροι στὴ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ στὴν Καλλιπολη, ἀφοῦ δὲ σκοπεύουν νὰ τὰ κρατήσουν αὐτὰ τὰ μέρη, ἐπειδὴ ξέρουνε πῶς δὲ θὰ τοὺς τᾶφήσουνε οἱ Μεγάλες Δυνάμεις ;

— Μήπως ἂν καταλάβουμε τὸν Αὐλόνα καὶ τὸ Μπεράτι, ἡ Ἰταλία παραβεῖ κάθε δίκαιο καὶ ἐπέμβει μὲ τὴ βία γιὰ νὰ μᾶς διώξει ἀπὸ κεῖ ;

— Δὲ θᾶφερνε ἡ ἔνοπλη αὐτὴ ἐπέμβαση τῆς Ἰταλίας γενικὴ ἀναστάτωση τῆς Εὐρώπης ;

— Πῶς θὰ ἔκανε τέτοιο ἐπικίνδυνο κίνημα ἡ Ἰταλία, ἀφοῦ ἀκριβῶς τὸ ζήτημα ποὺ τυραγνάζει τὴν Εὐρώπη εἶναι πῶς νὰ μὴ χάσει τὴν ἰσορροπία τῆς ἡ Εὐρωπαϊκῆ εἰρήνης ;

— Μὰ κι ἂν μᾶς φοβέριζε πῶς θὰ ἔκανε ἐπέμβαση δὲν ἔχουμε καιρὸ νὰ τῆς ἀπαντήσουμε :

«Ναί, πήραμε τὸν Αὐλόνα γιὰτὶ ἦταν ἐχθρικό ἔδαφος καὶ εἶχε ἐχθρικό στρατό. Ὑποχρέωση στρατιωτικὴ καὶ ἀνάγκη γιὰ τὴν ἀσφάλειά μας ἦταν νὰ τὸν καταλάβουμε. Ἄν δὲ θέλεις, δὲν τὸν κρατοῦμε ὀριστικὰ γιὰ νὰ τὸν προσκρήσουμε στὸ κράτος μας. Θέλουμε νὰ σ' εὐχαριστήσουμε καὶ θυσιάσουμε τὸν Αὐλόνα ποὺ μᾶς πονεῖ σὰν κάθε μέρος ἔπου ἔχουμε δικαίωματα ἱστορικά, ἐθνολογικά, γεωγραφικὰ καὶ στρατιωτικὰ. Πάρ' τον ὁμως. Μὰ γι' ἀντάλλαγμα τῆς θυσίας ποὺ κάνουμε γιὰ χάρη σου ἢ νὰ μᾶς ἀφήσεις τὰ νησιά μας ποὺ κατέχεις, ἀπὸ ἀνάγκη μονάχα στρατιωτικὴ ἐσύ, ἢ νὰ μᾶς ὑποστηρίξεις σὲ ἄλλες διεκδικήσές μας π. χ. στὶς Σέρρες, στὴν Κεβάλλα, στὴ Δράμα, στὸ Μοναστήρι ;

— Ἡ φοβούμαστε μὴν τύχει καὶ ἡ κοινὴ γνώμη τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Εὐρώπης περὶ πῶς δὲν εἴμαστε συνετοὶ οὔτε μεγάλοι ἄντρες ;

ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἡ παλιὰ ζωῆμας, λείει ὁ ποιητὴς Παλαμάς, σφραγίστηκε μὲ τοῦ Βασιλιᾶ μας τὸ αἷμα. Σὲ καινούρια ζωὴ μπαίνουμε πιά. Καὶ τὰ σημάδια τῆς ἀρχινήσανε κιόλας νὰ θαμποφαίνονται. Ἐνα σημάδι σημαντικὸ καὶ τὰ δυὸ γράμματα ποῦχουμε μπροστά μας. Γραμμένα καὶ τὰ δυὸ στὴ δημοτικὴ καὶ γραμμένα— αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ σημαντικό— ἀπὸ ἀνώτερους στρατιωτικούς.

Τὸ ἕνα γράμμα δημοσιεύτηκε στὴ «Νέα Ἡμέρα» (10 Μαρτίου 1913, σελ. 5, στήλ. 1) καὶ εἶναι τὸ ἀκόλουθο :

Θεσσαλονίκη, τῆ 6ῃ Μαρτίου 1913

Ἄξιότιμε κ. Διευθυντά,

Αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὁ τόσο δοξασμένος, ἐστόλισε τῆς ἐλευθερίας τὸν ἅγιο βωμὸ μὲ πολλὰ μαργαριτάρια. Μὰ τὸ πειὸ μεγάλο μαργαριτάρι, τὸ πειὸ σιλπνὸ διαμάντι, ποῦ στολιζει τὸν ἱερὸ αὐτὸ βωμὸ, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ λατρευμένου Βασιλιᾶ μας, ποῦ μὲ τόση αὐτοθυσία τὴν προσέφερε γιὰ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ δόξα τῆς μεγάλης μας Ἑλλάδος.

Ἐπέρασε καὶ αὐτὸς σὰν ταπεινὸς στρατιωτῆς τοὺς ἴδιους κόπους, τὲς ἴδιες κακοτυχίες, ἔτρεξεν ὅλης τῆς Μακεδονίας τὰ αἱματοβαμμένα μονοπάτια, χαίρετσε μὲ τὴ σειρά τὴ γαλανὴ σημαία μας σ' ὅλα τὰ χωριά καὶ τὲς πόλεις ποῦ τὴν ἔστησε τῶν ἀγαπημένων του παιδιῶν ἢ λεβεντιᾶ.

Κι' ὅταν λόγοι ἐθνικοὶ μεγάλοι τὸν ἠνάγκασαν νὰ μείνῃ στὴ Θεσσαλονίκη, θέλησε νὰ σκορπίσῃ κ' ἐκεῖ ἄφθονο τὸ χαμόγελο μὲ τὸ ὁποῖο ἐγνώριζε νὰ δεσμεύῃ σὲ ἀληθινὴ λατρεία τοῦ λαοῦ του τὲς καρδιές.

Κάθε μέρα πρωτὶ καὶ βράδυ μόνος ἀπλοῖκὰ ντυμένος, αὐτὸς ὁ Βασιλιᾶς μας, τριγύριζε στοὺς δρόμους, μιλοῦσε μὲ ὅλους καὶ μ' αὐτὰ ἀκόμη τὰ παιδάκια, καὶ ποτὲ δὲν ἔδωσε προσοχὴ στοὺς κινδύνους, ποὺ μπορούσε νὰ συναντήσῃ μέσα σὲ μιὰ πόλη, ποῦ τόσες κλείει φυλὲς καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἀκόμα δὲν εἶχε στερεωθῆ. Ἐξωτερικένε ἔτσι τὴν ἀγάπη ποῦ νοιάθει ἡ γλυκεῖα πατρίδα μας γιὰ ὅλους ἐκείνους, ποὺ ζοῦν στοὺς κόλπους τῆς, καὶ τὸ χαμόγελό του ἐκεῖνο τὸ γνωστὸ ἦταν μιὰ ὑπόσχεση πῶς ὅλοι ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν του θὰ ζοῦσαν εὐτυχισμένα.

Ὅλη του αὐτὴ ἡ καλωσύνη κ' ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν πατρίδα ἦταν ἡ αἰτία τῆς μεγάλης συμφορᾶς.

Δὲν νομίζετε λοιπὸν καὶ σεῖς μαζί μου ὅτι στὸν κατάλογο τῶν πεσόντων ἡρώων τοῦ πολέμου, πρῶτο μὲ χρυσᾶ γράμματι πρέπει νὰ γραφῆ τοῦ Βασιλιᾶ μας τὸ σεπτὸ ὄνομα ;

Ὁ πόλεμος δὲν ἦταν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του,

κι' ὁ δοξασμένος αὐτὸς ἀγὼν δὲν ἔχει συνδεθῆ ἀρο-
ρηχτα μὲ τ' ὄνομά του ;

Μὲ ἀγάπην
Α. ΤΣΑΚΙΡΗΣ
Συνταγματάρχης

Τὸ ἄλλο γράμμα στάλθηκε στὸ Ματσούκα ἀπὸ
τὴν ἀντισυνταγματάρχη κ. Παπαδόπουλο πρὸς διοι-
κοῦσα τὸ 1ο εὐζωνικὸ σύνταγμα, κεινοδηλ. τὸ σύν-
ταγμα πρὸς πολέμησε ἡρωϊκὰ στὸ Μπιζάνι καὶ πρὸς
ἕνα τάγμα του, μὲ τὴν ἡρωϊκὴν ταγματάρχη του κ.
Βελισσαρίου, στὴ μεγάλη ἐπίθεση, ἔφτασε διακόσια
μέτρα ἕξω ἀπὸ τὰ Γιάννενα.

Νά το κι αὐτό :

Θη Μεραρχία 1ου Εὐζωνικὸν Σύνταγμα

Ἀγαπητέ μας Ματσούκα,

Οἴτε γὰρ τὶς χιλιάδες τὰ τοιγαρέτα πού μᾶς ἐ-
μοίρασες οἴτε γιὰ τὴν σταφίδα καὶ τὰ κονιάκ θὰ σ'
εὐχαριστήσουμε· ἢ φρουσιανέλλα πού ἐτραγοῦδησες σ'
ὄλη σου τὴ ζωὴ μὲ τῆς Ροῦμῆλης τὴ λύρα τὴν παι-
λῆκαρίσιαι, ξέροι πῶς δὲν τὴν ξεγνάς κι' ὅταν πεντα-
πίστορικη λάμπει στὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ κι' ὅταν
λερῆ ἀπὸ τὸν τίμιον ἰδρωτὰ καὶ τὸ ἄγιο αἷμα τῶν
παιδιῶν τῆς Λόξας γίνεται ἀκόμη πῶς λαμπρότερη
καὶ πῶς καθαρή, γίνεται σωστὴ **φρουσιανέλλα εὐ-
ζωνική**. Σ' εὐχαριστοῦμε μόνον, ἀδερφέ καὶ τοιγαρο-
διστὴ μας, σ' εὐχαριστοῦμε, γεννημένη εὐζωνία, γιὰ
τὸ πέρασμά σου ἀπὸ κοντὰ μας, γιὰ τὴν ὀρμὴ πού
μᾶς ἔδωκες στὴν ἀρχὴ τῆς μάχης καὶ τὸ ξεκούρασμα
πού τὰ λόγια σου μᾶς ἔφεραν στὸ τέλος τῆς. Μαζὶ
μας κι' ὅταν ἀκόμα δὲ σὲ βλέπομε, σὲ νοιώθομε
ὄμως, ὃ ἡνική Ἑλληνική, ὃ ἀθάνατο τραγοῦδι δι-
μοτικό, πού σὲ λίγο πῶς δὲ θὰ τραγοῦδεῖς μόνον τὴν
παλιὰ ἀλλὰ καὶ τὴν καινούρια Ἑλληνικὴ Λόξα, τὴ
στεφανωμένη μὲ τὶς δάφνες πού ποτίσαμε μὲ τὸ αἷ-
μα μας, τὴ μεγάλη Ἑλληνικὴ Πατρίδα, μὲ τὴν ἐ-
λεύθερον τὴν Ἑπείρω, τὴν ἐλεύθερον Μακεδονία, τὰ
ἐλεύθερα πᾶς μαυρονησιὰ τὰ χιλιόσταυρωμένα.

Αὐτὰ σοῦ λέν οἱ εὐζωνοὶ τοῦ 1ου εὐζωνικοῦ
συντάγματος καὶ ἐκ μέρους ὄλων τῶν ἀξιωματικῶν,
ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, σοῦ σιρίγγει ἀδελ-
φικὰ τὸ χέρι ὁ διοικητὴς των.

Παρέβρα 3 Μαρτίου 1913.

Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ἀντισυνταγματάρχης

Ἔτσι μιλᾶνε οἱ ἡρώες. Κι ἔπως μᾶς εἶπε ὁ Μα-
τσούκας, δίνοντάς μας τὸ γράμμα, ἀναδείχτηκε ἀ-
ληθινὸς ἡρώας στὴν Ἑπείρωτικὴ ἐκστρατεία ὁ κ.
Παπαδόπουλος. Τὴ μέρα τῆς μεγάλης ἐπίθεσης,

πού πέσανε τὰ Γιάννενα, οἱ εὐζωνοὶ τοῦ τρέχοντος
ἀκράτητοι ἀπαντήσανε πεζικὸ μπροστὰ τους.

-- Κύριε διοικητή, φωνάζανε, βρήκαμε πεζοῦς
μπροστὰ μας· τί νὰ κάνουμε ;

-- Πηδῆχτε τους ! φώναξε ὁ κ. Παπαδόπουλος,
καὶ τραβάτε μπροστὰ !...

Δ. Ν.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΟΥΡΓΑΡΟΠΑΤΗΜΕΝΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Κύριε Διευθυντή τοῦ «Νουμά»,

Προχτές ἡ «Ἔστια» ἤθελε νὰ πῆ γιὰ τὶς ἀ-
πόδειξεις τῶν Τούρκων τὶς ὅποιες ἔδιναν γιὰ τὴν ἐπί-
ταξην τῶν κτηνῶν καὶ κάθε ἄλλου πράγματος καὶ
μὲ τραγικότητα πολλὴ ἔθιξε τὴν τύχη τῶν ἐπιτα-
χθέντων. Αὐτὸ μοῦ θύμησε ὅτι πρέπει ἐπίκαιρα νὰ
ἐμολογήσωμε παρόμοια φιλοδοξήματα ἀπὸ μέρος
τῶν καλῶν μας συμμάχων Βουργάρων.

Οἱ εὐλογημένοι τόσο πιστὰ καὶ μὲ τὸ παραπά-
νου ἐδιδάχθησαν τὰ γνωστὰ τερτίπια τῶν ἀγάδων,
πού εἶναι νάπορη κανεὶς !

Πληροφορίες ἀπὸ τὶς Σαράντα Ἑκκλησιές, τὶς
Σέρρες, τὴν Καβάλλα, Διδυμοτείχο, Ὀνζόν-Κιοπροῦ
καὶ ἀπὸ παντοῦ ἐποῦθε ἐπέρασαν καὶ βρίσκονται,
μᾶς λένε ὅτι οἱ καλοὶ σύμμαχοι, πρῶτα κλέβουν ὡς
ἄτομα γιὰ λογαριασμὸ τους, χωρὶς ἐννοεῖται ἀποδεί-
ξεις, καὶ ὕστερα φροντίζουν γιὰ τὸνομα τῆς ἀρχῆς των
νὰ παίρνουν ὅτι βροῦν ἔχι καὶ μὲ δόσεις, ἀλλὰ χον-
δρικὰ, ὥστε σοῦ κλειδῶν τὸ μαγαζὶ σου μὴ γιὰ πάν-
τα καὶ σπένδουν μὲ τὸ κλειδί στὸ χέρι σου καὶ μ'
ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Καὶ γιὰ νὰ μὴ ἔχη ἡ χονδρική αὐτὴ ἐλάφρωςη
ὅψη κλεψίματος, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ ἀπόδειξη. Τὴν
δέχεσαι ; καλὰ. Ἀρνεῖσαι νὰ τὴν πάρης ; τρῶς ξύ-
λο, σερμιώνεσαι στὸ φρέσκο καὶ εὐλογεῖς τὸ Θεό, γι-
ατὶ τὴν περισσότερη ζωὴ σου—ἂν εἶσαι μισότριτος ἢ
γέρος—τὴν ἐπέρασες στὴν Τούρκικη ἀθλιότητα καὶ
κακοδαμονία.

Σὲ διώχνουν ἀπὸ τὸ σπίτι σου καὶ ξαπλώνουν-
ται αὐτοί, σοῦ παίρνουν τὸ πάπλωμά σου καὶ τὸ σκε-
πιούντι οἱ ἴδιοι, σοῦ κλέβουν τὸ ρούχο σου καὶ ντύ-
νονται αὐτοί, ροφῶν τὸ κρασί σου, καὶ στὸ τέλος
ξεπατώνουν καὶ τὴν τιμὴ σου... ἐπὶ ἀποδείξει.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐλευθερωτὲς τῆς Θράκης καὶ Μα-
κεδονίας καὶ ὁ πολιτισμὸς τους πού θὰ βασιλέψη
στὸν κατακαυμένο τόπο μας.

Μπορῶ νὰ πῶ σὲ πείσμα τῆς «Ἔστιας» ὅτι οἱ
σύμμαχοί μας εἶνε δυσκόλοι τῶν ἀγάδων, γιὰτὶ στὴν
φυγὴ τῶν δεύτερων κυριαρχεῖ ἀκόμα τὸ θρησκευτι-
κὸ μερχαμέτι (ἔλεος).